

BANKŲ VEIKLA

Šių metų pirmojo pusmečio pabaigoje veikiančių šalies komercinių bankų^[1] turtas (aktyvai), jų pateiktų 2005 m. liepos 1 d. finansinių ataskaitų duomenimis, sudarė 33,6 mlrd. Lt ir per antrąjį šių metų ketvirtį išaugo 2,8 mlrd. Lt, arba 9,1 proc. Klientams suteiktų paskolų buvo 19,8 mlrd. Lt, – palyginti su šių metų balandžio 1 d., jų apimtis padidėjo 2 mlrd. Lt, arba 11,1 proc.

Šalies bankuose laikomų indėlių suma 2005 m. liepos 1 d. sudarė 20,7 mlrd. Lt ir per ataskaitinį ketvirtį padidėjo 1,6 mlrd. Lt, arba 8,2 proc. Didžiausios įtakos šiam indėlių išaugimui turėjo bankuose laikomi gyventojų indėliai, kurie per ketvirtį išaugo 964 mln. Lt, arba 9,3 proc., ir sudarė 11,4 mlrd. Lt.

Bankų sistemos kai kurių turto ir įsipareigojimų straipsnių dinamika

mln. Lt

Eil. Nr.	Balansinės ataskaitos straipsnio pavadinimas	2004 07 01	2005 01 01	2005 04 01	2005 07 01	Pasikeitimas per 2005 m. II ketvirtį (proc.)	Pasikeitimas per šešis mėn. (proc.)	Pasikeitimas per metus (proc.)
1	Turtas (aktyvai)	25 108	29 150,8	30 806,7	33 616,7	9,1	15,3	33,9
2	VVP	2 675,8	2 721,3	2 826,6	2 972,1	5,1	9,2	11,1
3	Kiti skolos VP	714,8	588,2	618,1	871,9	41,1	48,2	22
4	Paskolos finansų institucijoms	1 651,7	1 760,2	1 847,4	2 003,4	8,4	13,8	21,3
5	Klientams suteiktos paskolos	14 120,3	16 897,7	17 797,9	19 765,5	11,1	17	40
5.1	Iš jų - paskolos privačioms įmonėms	9 838,7	11 063,9	11 602	12 540,7	8,1	13,3	27,5
5.2	Iš jų - paskolos gyventojams	3 333,9	4 448,5	5 153,8	6 084,7	18,1	36,8	82,5
5.2.1	Iš jų - būsto paskolos	2 562,6	3 438,6	3 891,6	4 567,6	17,4	32,8	78,2
6	Spec. atidėjiniai paskoloms	74,4	120,5	128,3	168	30,9	39,4	125,8
7	Spec. atidėjiniai paskoloms/ suteiktos paskolos, proc.	0,53	0,71	0,72	0,85	-	-	-
8	Indėliai ir akredityvai	15 232,4	17 859,5	19 131,8	20 703,7	8,2	15,9	35,9
8.1	Iš jų - privačių įmonių ^[2]	4976	6 419,5	6 982,7	7321	4,8	14	47,1
8.2	Iš jų - fizinių asmenų	8 708,4	9 811,9	10 414	11 378,4	9,3	16	30,7
9	Akcininkų nuosavybė	2 335,8	2 508,1	2 603,4	2 697,4	3,6	7,6	15,5
10	Einamųjų metų pelnas (nuostolis)	134,2	299,3	91,1	175,9	-	-	-

Nors ataskaitinį ketvirtį bankų valdomo turto rinkos struktūroje šiek tiek (0,7 proc. punkto) ūgtelėjo trijų didžiausių bankų (AB SEB Vilniaus bankas, AB bankas „Hansabankas“ ir AB bankas „NORD/LB Lietuva“) užimama rinkos dalis, tačiau ilgu laikotarpiu išliko bankų koncentracijos mažėjimo tendencija. Per metus trijų didžiausių bankų valdoma turto rinkos dalis sumažėjo nuo 68,1 proc. iki 67,4 proc. Sumažėjimą nulėmė AB SEB Vilniaus banko 1,7 procentinio punkto rinkos dalies praradimas. Labiausiai rinkos dalį per metus padidino AB Sampo bankas (2 proc. punktais).

Paskolos

Šiais metais bankų klientams suteiktų paskolų portfelis išlaiko panašius augimo tempus, kaip ir pernai. Per pirmąjį šių metų pusmetį bankų klientams suteiktų paskolų portfelis padidėjo 17 proc. (2 868 mln. Lt), o per praėjusių metų pirmąjį pusmetį buvo išaugęs 16,7 proc. (2 021 mln. Lt).

Išliekantys gana aukšti šalies ekonomikos augimo tempai, Europos Sąjungos paramos fondų įsisavinimo procesai, žemos palūkanų normos bei, palyginti su kitomis Europos šalimis, dar nedidelis paskolų portfelio ir BVP santykis rodo, kad dar išlieka nemaža erdvė bankų paskolų rinkos plėtrai.

2005 m. liepos 1 d. duomenimis, Lietuvos bankų paskolų portfelis (įskaitant paskolas finansų institucijoms) sudarė apie 32,7 proc. planuojamo šių metų Lietuvos BVP. Gretimose Latvijoje ir Estijoje analogiški rodikliai buvo bent 2 kartus, o kitose ES šalyse – ir kelis kartus didesni.

Antrąjį šių metų ketvirtį didžiausias paskolų išaugimas pagal atskiras klientų grupes teko privačioms įmonėms (938,7 mln. Lt) ir gyventojams (930,9 mln. Lt). Gyventojams suteiktos paskolos išlieka vienu iš dinamiškiausiai augančių bankų turto straipsnių.

Per metus, palyginti su 2004 m. liepos 1 d., bankų suteiktos paskolos gyventojams išaugo 2,75 mlrd. Lt, arba 82,5 proc. Iš jų būsto paskolos per tą patį laikotarpį padidėjo 2 mlrd. Lt, arba 78,2 proc., o kitos paskirties – 745,8 mln. Lt, arba beveik 2 kartus. Būsto paskolos gyventojams, kaip bankinis produktas, populiarumą įgavo tik pastaraisiais metais ir jų apimtis bei lyginamieji svoriai, palyginti su kitomis regiono šalimis, taip pat išlieka vieni žemiausių (2005 m. liepos 1 d. Lietuvoje būsto paskolos sudarė 6,9 proc. Prognozuojamo šių metų šalies BVP), todėl taip pat turi dar pakankamai daug erdvės toliau augti. Latvijoje ir Estijoje būsto paskolų santykis su prognozuojamu BVP buvo gerokai didesnis.

Kita vertus, atsižvelgiant į kitų šalių patirtį bei į tai, kad nekilnojamojo turto rinkai yra ypač būdingas cikliškumas, visiškai reali tampa prielaida, kad po keleto spartaus augimo metų, nepalankiai pasikeitus kai kurioms rinkos sąlygoms (pvz.: pablogėjus ekonominei situacijai šalyje, reikšmingai išaugus palūkanų normoms, sumažėjus nekilnojamojo turto kainoms ar/ir dėl kitų priežasčių), šios rinkos tendencijos gali iš esmės pasikeisti. Tokiu atveju dabartinė bankų ekspansija, teikiant būsto paskolas, gali sąlygoti didesnę kredito rizikos susikaupimą bankuose, o savo ruožtu bankų kapitalo bazę galimoms rizikoms amortizuoti šiuo metu, nepažeidžiant kapitalo pakankamumo normatyvo, leidžia papildomai sudaryti 743 mln. Lt specialiųjų atidėjinių.

Paskolų portfelio kokybė išlieka pakankamai gera, nors specialiųjų atidėjinių paskoloms santykis su paskolų portfeliumi per ketvirtį padidėjo nuo 0,72 proc. iki 0,85 proc. Atitinkamai padidėjo ir III, IV, V grupės paskolų dalis visose paskolose: nuo 2,15 proc. iki 2,76 proc.

Veiklos riziką ribojantys normatyvai

2005 m. antrąjį ketvirtį visi šalies bankai ir užsienio bankų skyriai, veikiantys Lietuvoje, vykdė Lietuvos banko nustatytus riziką ribojančius normatyvus.

Bankų sistemos likvidumo rodikliai jau gana ilgą laiką svyruoja santykinai siaurame intervale, o tai rodo gana stabilią likvidumo situaciją. Per 2005 m. antrąjį ketvirtį bankų sistemos likvidumo rodikliai kito nežymiai ir, 2005 m. liepos 1 d. duomenimis, normatyvinis bankų sistemos likvidumo rodiklis sudarė 39,89 proc. – tai beveik 10 procentinių punktų viršijo Lietuvos banko nustatytą minimumą (30 proc.).

Bankų sistemos kapitalo pakankamumo rodiklis dėl išaugusio paskolų portfelio per ketvirtį sumažėjo 0,94 proc. punktais ir šių metų liepos 1 d. sudarė 11,11 proc. (nustatytas minimalus 8 proc., išskyrus AB SEB VB būsto banką, kuriam nustatytas 10 proc. minimalus kapitalo pakankamumo normatyvas).

Akcininkų nuosavybė

Akcininkų nuosavybė per 2005 m. antrąjį ketvirtį išaugo 96,6 mln. Lt arba 3,7 proc. ir 2005 m. liepos 1 d. siekė 2,7 mlrd. Lt. Tam didžiausios įtakos turėjo bankų (be užsienio bankų skyrių) per ketvirtį uždirbtas 84,2 mln. Lt pelnas.

Bankų sistemos įregistruotas akcinis kapitalas 2005 m. liepos 1 d. sudarė 1,4 mlrd. Lt. Per šių metų antrąjį ketvirtį AB bankas „NORD/LB Lietuva“ išplatino naują 69 mln. Lt akcijų emisiją, tačiau šis kapitalo padidinimas dar neįregistruotas. AB Šiaulių bankas šių metų birželio mėn. išleido naują akcijų emisiją, kurią už 20,4 mln. Lt planuoja išpirkti Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (ERPB). Įregistravus minėtą padidinimą, ERPB valdys 16,1 proc. Šiaulių banko įstatinio kapitalo. Šių metų liepos mėn. AB Ūkio bankas išleido 20 mln. Lt vertės akcijų emisiją.

Užsienio investuotojų valdoma Lietuvos bankų kapitalo dalis šių metų liepos 1 d. išliko nepakitusi ir sudarė 87 proc. Lietuvos bankų sistemoje dominavo skandinaviškas kapitalas.

2005 m. liepos 1 d. šalies bankai galėjo prisiimti 8,5 mlrd. Lt papildomos aktyvų rizikos, arba du kartus daugiau nei tuo pačiu laikotarpiu prieš metus, o nepažeisdami kapitalo pakankamumo normatyvo vykdymo bankai galėjo

papildomai sudaryti 743,3 mln. Lt specialiųjų atidėjinių, t. y. dabartinę specialiųjų atidėjinių apimtį padidinti daugiau kaip 3 kartus.

Pelningumas ir veiklos efektyvumas

Bankų pateiktų 2005 m. liepos 1 d. finansinių ataskaitų duomenimis, pirmąjį šių metų pusmetį visi šalies bankai ir užsienio bankų skyriai dirbo pelningai^[3]. Bendras šalies bankų pelnas buvo 175,9 mln. Lt, arba 31 proc. didesnis nei 2004 m. pirmąjį pusmetį, kuomet Lietuvos bankų sistema gavo 134,2 mln. Lt pelno. Lyginant šių ir praėjusių metų pirmojo pusmečio bankų veiklos rezultatus bei pelningumo ar veiklos efektyvumo rodiklius, būtina paminėti, kad nuo 2005 m. sausio 1 d., pasikeitus Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartams TFAS, nemažai pasikeitė ir bankų apskaita, o tai turėjo įtakos tiek bankų veiklos rezultatams, tiek ir įvairiems rodikliams, todėl jų pokyčiai turėtų būti vertinami kiek atsargiau.

Veikiančių bankų pelnas

Eil.Nr.	Bankas	Einamųjų metų pelnas (mln. Lt)	
		2004 07 01	2005 07 01
1.	AB bankas „NORD/LB Lietuva“	0,2	20,8
2.	AB Ūkio bankas	1,7	5,3
3.	AB SEB Vilniaus bankas	60,9	62,5
4.	AB Šiaulių bankas	2,5	3,3
5.	AB bankas „Snoras“	10,6	21,0
6.	UAB Medicinos bankas	1,1	1,2
7.	AB PAREX BANKAS	3,6	4,4
8.	AB bankas „Hansabankas“	52,8	52,0
9.	AB SEB VB būsto bankas	1,2	1,9
10.	AB Sampo bankas	-2,2	1,5
	IŠ VISO bankai:	132,4	173,9
11.	Lenkijos Respublikos AB Kredyt Bank S.A. Vilniaus skyrius	-1,3	-
12.	Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG Vilniaus skyrius	1,3	1,6
13.	Nordea Bank Finland Plc Lietuvos skyrius	1,8	0,4
	IŠ VISO užsienio bankų skyriai	1,8	2,0
	IŠ VISO:	134,2	175,9

Šių metų pirmojo pusmečio bankų pelno išaugimui, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, lemiamos įtakos turėjo išaugusios bankų veiklos apimtys bei atitinkamai padidėjusi pajamų bazė iš pagrindinių bankinės veiklos segmentų. Visų pirma bankuose gerokai išaugo paskolų portfelio duodamos pajamos, kurios didžia dalimi nulėmė 73,2 [\[Lb1\]](#) mln. Lt, arba 25,5 proc., padidėjusias grynąsias palūkanų pajamas.

Bankų veiklos rezultatus taip pat pagerino 14,2 mln. Lt mažesnės amortizacijos ir nusidėvėjimo išlaidos (iš kurių didžiąją dalį nulėmė dėl pasikeitusių Tarptautinių apskaitos standartų TAS nebeskaičiuojama prestižo amortizacija) bei 8,7 mln. Lt didesnės pajamos iš operacijų skolos vertybiniais popieriais.

Taip pat galima išskirti ir keletą veiksmų, kurie turėjo neigiamos įtakos bankų veiklos rezultatams. Visų pirma šiais metais (o ypač antrąjį ketvirtį) gerokai išaugo išlaidos specialiesiems atidėjiniams. Be to, augant bankų veiklos apimtims, bankai pirmąjį šių metų pusmetį patyrė 26,1 mln. Lt, arba 9,7 proc., daugiau operacinių išlaidų. Iš jų 12,3 mln. Lt, arba 7,8 proc., didesnės buvo darbo užmokesčio išlaidos, 4,5 mln. Lt, arba 41,8 proc., didesnės reklamos ir rinkodaros išlaidos.

Augančios bankuose indėlių apimtys 9,8 mln. Lt padidino indėlių draudimo įmokų išlaidas, o bankų mokamų mokesčių suma padidėjo 4,8 mln. Lt.

Bankų sistemos realioji palūkanų marža, gana sparčiais tempais mažėjusi keletą metų iš eilės, per ataskaitinį ketvirtį nepasikeitė ir išliko mažiausia per keletą pastarųjų metų (2,62 proc.).

Lietuvos centrinės kredito unijos veikla

Lietuvos centrinės kredito unijos (LCKU) turtas per šių metų antrąjį ketvirtį sumažėjo 12,1 mln. Lt, arba 18,5 proc., ir 2005 m. liepos 1 d. sudarė 53,4 mln. Lt.

Centrinės kredito unijos indėlių sumažėjimas per antrąjį ketvirtį 12,7 mln. Lt lėmė beveik analogišką LCKU turto sumažėjimą. Sparčiai augę pirmąjį ketvirtį, kredito unijų indėliai nuo balandžio mėn. mažėja dėl pavasario ir vasaros darbų bei išaugusio ūkininkų poreikio lėšoms. O išaugus poreikiui lėšoms, iki tol mažėjusios kredito unijoms -narėms suteiktos paskolos pradėjo augti. Ataskaitinį ketvirtį paskolų portfelis padidėjo 55,3 proc., arba 5,3 mln. Lt.

LCKU per antrąjį ketvirtį uždirbo 156 tūkst. Lt pelno, o bendras einamųjų metų rezultatas buvo 170 tūkst. Lt pelno. Palyginti su pirmuoju ketvirčiu, žymiai geresniam LCKU veiklos rezultatui įtakos turėjo birželio mėn. sumažėję specialieji atidėjiniai paskoloms.

2005 m. antrąjį ketvirtį LCKU vykdė visus Lietuvos banko nustatytus veiklos riziką ribojančius normatyvus.

Kredito unijų veikla

2005 m. liepos 1 d. iš 64 veiklos licencijas turinčių kredito unijų ataskaitas Lietuvos bankui pateikė 62 kredito unijos, vienijusios daugiau kaip 51 tūkst. narių. 2005 m. antrąjį ketvirtį veiklos licencijos buvo išduotos dviem kredito unijoms.

Kredito unijų pagrindinių suvestinės balansinės ataskaitos straipsnių dinamika

Eil. Nr.	Balansinės ataskaitos straipsnio pavadinimas	Suma (tūkst. Lt)				Pasikeitimas per 2005 m. II ketvirtį (proc.)	Pasikeitimas per I pusmetį (proc.)	Pasikeitimas per metus (proc.)
		2004 07 01	2005 01 01	2005 04 01	2005 07 01			
1.	Turtas (aktyvai)	147 373,1	185 222,7	215 647,3	235 128,2	9,0	26,9	59,5
2.	VVP	2 524,2	2 962,8	3 398,1	2 757,2	-18,9	-6,9	9,2
3.	Suteiktos paskolos	113 550,5	131 706,2	136 294,5	167 281,8	22,7	27,0	47,3
	Specialieji atidėjiniai paskoloms	771,22	939,0	1 028,2	790,5	-23,1	-15,8	2,5
4.	Indėliai	114 702,0	148 422,2	178 333,5	187 286,7	5,0	26,2	63,3
4.1	Iš jų - kredito unijų narių ir asocijuotų narių	112 698,5	146 491,1	176 092,5	184 745,0	4,9	26,1	63,9
5.	Pajinis kapitalas	17 107,0	20 215,8	21 491,3	25 443,2	18,4	25,9	48,7
6.	Einamųjų metų pelnas (nuostolis)	393,4	907,5	-6,0	506,0	-	-	-

2005 m. antrąjį ketvirtį kredito unijų veikla toliau plėtėsi:

– turtas išaugo 9 proc. ir 2005 m. liepos 1 d. sudarė 0,7 proc. veikiančių bankų sistemos turto. Dviejų didžiausių kredito unijų – „Ūkininkų viltis“ (Panevėžys) ir Pakruojo ūkininkų – turtas 2005 m. liepos 1 d. sudarė 17,3 proc. visų kredito unijų turto;

– suteiktos paskolos padidėjo 22,7 proc. ir sudarė apie 71 proc. viso turto. 2005 m. liepos 1 d. specialiuosius atidėjinius paskoloms (790,5 tūkst. Lt) buvo sudariusios 46 kredito unijos;

– investicijos į Vyriausybės vertybinius popierius sumažėjo 18,9 proc.;

– priimti indėliai padidėjo 5 proc., didžiausią jų dalį (98,6 proc.) sudarė narių indėliai;

– kredito unijų pajinis kapitalas padidėjo 18,4 proc.

2005 m. pirmojo pusmečio kredito unijų veiklos rezultatas – 506,0 tūkst. Lt pelno (pirmojo ketvirčio veikla buvo nuostolinga). Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, pagrindinis kredito unijų pajamų šaltinis buvo palūkanų pajamos,

sudariusios 88,8 proc. visų pajamų. Didžiausią išlaidų dalį sudarė operacinės ir palūkanų išlaidos, sudariusios atitinkamai 44,4 proc. ir 42,9 proc. visų išlaidų.

2005 m. liepos 1 d. visos kredito unijos vykdė Lietuvos banko nustatytus kredito unijų veiklos riziką ribojančius normatyvus.

KREDITO ĮSTAIGŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO VEIKLA

Siekdamas užtikrinti stabilią ir patikimą kredito įstaigų veiklą, Lietuvos bankas 2005 m. antrąjį ketvirtį nuosekliai tęsė darbus kredito įstaigų priežiūros srityje.

Pagrindiniai darbai kredito įstaigų licencijavimo srityje praėjusį ketvirtį:

- trims bankams (AB bankui „NORD/LB Lietuva“, UAB Medicinos bankui, AB PAREX BANKAS) leista įregistruoti įstatų pakeitimus, susijusius su akcijų suteikiamų teisų, banko organų kompetencijos, jų narių rinkimo ir atšaukimo tvarkos pasikeitimu;

- AB bankui „NORD/LB Lietuva“ pakeista licencija į naują, suteikiančią teisę teikti visas Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 2 straipsnio 6 dalyje nustatytas licencines finansines paslaugas;

- grupei fizinių ir juridinių asmenų leista įsigyti AB Šiaulių banko kvalifikuotąją įstatinio kapitalo ir (arba) balsavimo teisių dalį, kuri sudarytų 1/3 banko įstatinio kapitalo ir (arba) balsavimo teisių dalį;

- išduotos licencijos dviem naujai besisteigiančiom kredito unijoms bei vienuolikai kredito unijų leista įregistruoti įstatų pakeitimus.

Per 2005 m. antrąjį ketvirtį Lietuvos bankas gavo 15 (iš viso jau gauta 78) pranešimų iš skirtingų Europos Sąjungos šalių-narių apie kredito įstaigų ketinimus pasinaudoti laisve teikti finansines paslaugas ir pradėti savo veiklą Lietuvoje neįsteigus filialo (skyriaus). Savo ruožtu Lietuvos bankas, kaip Lietuvos kredito įstaigų priežiūros institucija, perdavė Estijos Respublikos ir Latvijos Respublikos kredito įstaigų veiklą prižiūrinčioms institucijoms AB SEB Vilniaus banko Lietuvos bankui pateiktus pranešimus apie ketinimą minėtose valstybėse teikti finansines paslaugas.

2005 m. antrąjį ketvirtį buvo toliau vykdoma kredito įstaigų dokumentinė priežiūra – priežiūrai atlikti reikalingos iš kredito įstaigų ataskaitų forma gautos informacijos kaupimas, analizė, kredito įstaigų veiklos bei finansinės būklės vertinimas šios informacijos pagrindu. Taip pat buvo analizuojami kredito įstaigų pateikti priemonių planai inspektavimo nustatytų trūkumų šalinimui bei kontroliuojama, kaip jie vykdomi. Vykdyti kredito įstaigų inspektavimai: atliktas vieno banko bendrasis inspektavimas, baigti pirmąjį ketvirtį pradėti vieno banko bei Lietuvos centrinės kredito unijos inspektavimai bei pradėti inspektavimai dar dviejuose bankuose (viename – bendrasis, kitame – tikslinis), o taip pat atlikti inspektavimai 7 kredito unijose.

Per ataskaitinį laikotarpį Lietuvos banko valdybai svarstyti buvo pateikti trijų bankų bei Lietuvos centrinės kredito unijos inspektavimo rezultatai.

Lietuvos bankas toliau plėtė ir tobulino teisinę bazę, reglamentuojančią bankų veiklos sąlygas bei priežiūrą. Aptariamą laikotarpį buvo parengta keletas teisės aktų.

Tęsiant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/46/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros įgyvendinimą, antrąjį ketvirtį buvo parengti Specializuotų bankų veiklos ir rizikos valdymo reikalavimai, skirti bankams, kuriems išduotos licencijos suteikia teisę tik išleisti ir tvarkyti elektroninius pinigus.

Aptariamą laikotarpį taip pat buvo pakeistos 2004 m. liepos 22 d. patvirtintos Teisės teikti finansines paslaugas Lietuvos Respublikos ir kitose Europos Sąjungos (ES) valstybėse narėse įgyvendinimo taisyklės, reglamentuojančios tvarką, kaip Lietuvos Respublikos bankai ir jų kontroliuojamos finansų įmonės gali pasinaudoti Bankų įstatymo nustatyta teise teikti finansines paslaugas Europos Sąjungos valstybėse narėse.

Ruošiantis įgyvendinti Lietuvoje naujuosius kapitalo pakankamumo reikalavimus, kuriuos Europos Sąjungoje planuojama įdiegti patvirtintus 2000/12/EB ir 93/6/EEB direktyvų papildymo projektus, 2005 m. balandžio mėn. Lietuvos banke dar kartą buvo surengti individualūs susitikimai su bankų atstovais. Pagrindiniai organizuoti susitikimų tikslai buvo pasikeisti informacija apie naujoves, planuojant diegti naująją kapitalo pakankamumo skaičiavimo tvarką, bankų pasiruošimo naujiesiems reikalavimams lygį, patikslinti bankų kapitalo pakankamumo skaičiavimo metodų įdiegimo planus, o taip pat aptarti pirmąjį šių metų ketvirtį baigtą rengti Laikinių kapitalo pakankamumo skaičiavimo metodinių rekomendacijų projektą, apimančių naujausius kapitalo pakankamumo reikalavimus, išdėstytus 2000/12/EB ir 93/6/EEB direktyvų papildymo projektuose.

Su Švedijos finansų priežiūros tarnyba buvo toliau derinamos bendradarbiavimo dokumento nuostatos, reglamentuojančios dvišalio veiksmų koordinavimo klausimus dėl SEB ir *Swedbank* grupėms priklausančių bankų kapitalo pakankamumo skaičiavimo metodų pripažinimo ir leidimų juos taikyti suteikimo. Be to, vyko apsisikeitimas

naujausia informacija apie minėtoms grupėms priklausančių bankų planų pokyčius kapitalo pakankamumo skaičiavimo metodų diegimo srityje.

Taline vykusiame susitikime su Estijos ir Latvijos finansų sektoriaus priežiūros tarnybų atstovais bei *Hansapank* banko (Estija) *Basel II* projekto vadovu buvo pristatyta *Hansapank* banko grupės bendra rizikų valdymo koncepcija ir aptartos tolimesnio Baltijos šalių regiono priežiūros institucijų bendradarbiavimo kryptys, vykdant *Hansapank* banko grupei priklausančių bankų priežiūrą.

Praėjusį ketvirtį Lietuvos banko specialistai dalyvavo įvairiuose Europos Sąjungos ir Europos centrinio banko komitetuose bei darbo grupėse, kuriuose buvo nagrinėjami aktualūs bankų priežiūros klausimai.

Europos centrinio banko Bankų priežiūros komiteto posėdyje svartyti finansų stabilumo, hipotekinio kreditavimo, paslaugų užsienyje teikimo, kiti klausimai.

Europos bankų priežiūros atstovų komiteto (CEBS) susitikimo metu patvirtinta bei pateikta suinteresuotų rinkos dalyvių diskusijai Pažangių operacinės rizikos vertinimo metodų ir vidiniais reitingais grįstų kredito rizikos vertinimo metodų įgyvendinimo ir vertinimo rekomendacijos bei Išorinių kredito rizikos vertinimo institucijų pripažinimo rekomendacijos ir kt. dokumentai. Be daugelio kitų klausimų aptarti „priežiūros filtrų“ įgyvendinimo klausimai, priežiūros institucijų taikomų reikalavimų tarpusavio pripažinimo galimybės.

Europos bankų priežiūros atstovų komiteto (CEBS) darbo grupėje *Groupe de Contact* daug dėmesio ir toliau buvo skiriama pasirėngimui įgyvendinti Bazelio Naujajį kapitalo susitarimą bei dokumentų, reglamentuojančių priežiūrinio tikrinimo proceso organizavimą ir jo vykdymą, parengimui bei pateikimui visuomenės svarstymui. Buvo tęsiamas darbas, susijęs su elektroninių pinigų direktyvos 2000/46/EB tobulinimu, įsigijimų ir susijungimų finansų sektoriuje reglamentavimu, efektyvesnio informacijos pasikeitimo tarp priežiūros institucijų organizavimu.

Europos bankų priežiūros komiteto (CEBS) Europos Sąjungos bendros atskaitomybės darbo grupėje (COREP) toliau vyko ataskaitų sistemos tobulinimo darbai.

Apskaitos ir Audito Ekspertų Grupėje (EGAA) aptarti studijų apie „priežiūros filtrų“ taikymo poveikį reguliuojamam kapitalui ir Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų TFAS taikymo poveikį pagrindiniams balansinės atskaitos ir nuosavo kapitalo atskaitos straipsniams rezultatai. Apsvarstytos pastabos dėl grupės parengto priežiūros tikslams naudojamų finansinių ataskaitų paketo projekto, Tarptautinių apskaitos standartų TAS interpretavimo komiteto išleistos naujos standartų taikymo interpretacijos, aptarti *Pillar III* atskleidimo reikalavimų įgyvendinimo klausimai.

Kapitalo pakankamumo direktyvos ekspertų grupės (EG CRD) susitikimo metu buvo apsvartyti du grupės parengti teisės aktų projektai – Pažangių operacinės rizikos vertinimo metodų (AMA) ir vidiniais reitingais grįstų kredito rizikos vertinimo metodų (IRB) įgyvendinimo ir vertinimo rekomendacijos bei Išorinių kredito rizikos vertinimo institucijų pripažinimo rekomendacijos, aptartos šalyse-narėse taikomų Kapitalo direktyvos nacionalinių laisvių tarpusavio pripažinimo galimybės, pristatyti šalių-narių paklausimai dėl kai kurių Kapitalo direktyvos nuostatų taikymo bei kiti klausimai.

Europos centrinių bankų sistemos bankų priežiūros komiteto (ESCB) ir Europos Bankų priežiūros komiteto (CEBS) bendrai įsteigtos Krizių valdymo darbo grupės susitikime buvo aptarti darbo grupės rengiamų dokumentų projektai: „Indėlių draudimo schemas“, „Krizių valdymas: procesas ir gera praktika“, „Pasirengimas krizei bei apsikeitimas informacija“.

Europos bankų priežiūros komiteto (CEBS) sekretoriato ir Olandijos centrinio banko organizuotame susitikime aptarti bankų ir kitų kredito įstaigų neteisėtos veiklos, jos prevencijos bei poveikio priemonių taikymo klausimai. Susitikimo dalyviai tarėsi dėl tolimesnio tarptautinio bendradarbiavimo bei keitimosi informacija proceso tobulinimo, bankų ir kitų kredito įstaigų neteisėtos veiklos, jos prevencijos bei poveikio priemonių taikymo srityse.

Šių metų balandžio bei gegužės mėnesiais Lietuvos banke lankėsi Baltarusijos nacionalinio banko priežiūros tarnybos specialistai. Svečiai domėjosi įvairiais kredito įstaigų priežiūros klausimais – licencijų suteikimo, rizikos valdymo, kredito įstaigų inspektavimo, pinigų plovimo prevencijos, dokumentinės priežiūros organizavimo, Lietuvos banko pasirėngimo įgyvendinant Bazelis II reikalavimus ir kitais priežiūros organizavimo klausimais.

[1] Bankų sistemos bei veikiančių šalies komercinių bankų sąvoka apima visus nagrinėjamu periodu veikusius komercinius bankus bei užsienio bankų skyrius

[2] Privačių įmonių indėlių augimui reikšmingos įtakos turėjo AB „Mažeikių nafta“ šalies bankuose laikomi indėliai, kurie per ataskaitinį ketvirtį padidėjo 133 mln. Lt, arba 10,5 proc., o per metus – 1 020 mln. Lt, arba 3,7 karto.

[3] Antrasis ketvirtis nuostolingas buvo tik *Nordea Bank Finland Plc* Lietuvos skyriui, patyrusiam 216 tūkst. Lt nuostolį, dėl ko skyriaus einamųjų metų pelnas sumažėjo iki 353 tūkst. Lt.

[Lb1] Dėl pasikeitusios atskaitos formos ši suma faktiškai galėtų būti bent 10 mln. Lt mažesnė, kadangi faktoringo pajamos anksčiau buvo prie kitu pajamu